

Список використаних джерел

1. Цвиркун А. Д. Структура сложных систем. (Библиотека технической кибернетики) / А. Д. Цвиркун. – М. : «Сов. радио», 1975. – 200 с.
2. Байриев Б. С. Оптимизация структур управления / Б. С. Байриев, Б. А. Лагоша, под ред. Б. Б. Овезова. – Апхабад. : Ылым, 1985. – 192 с.
3. Лагоша Б. А. Методы и модели совершенствования организационных структур / Б. А. Лагоша, В. Г. Шаркович, Т. Г. Дегтярева. – М. : Наука, 1988. – 189 с.
4. Джорджина Кеньйон Як невігластво навмисне поширюють у світі [Електронний ресурс] : [Режим доступу] bbc.com/ukrainian/vert_fut/2016/02/160209_vert_fut_the_man_who_studies_the_spread_of_ignorance_vr

КОЗОЛУП М. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
фахівець III категорії науково-дослідної частини

ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНУ «ПОСЛУГА» У ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

У господарському обороті України з кожним роком відбувається інтенсивне збільшення істотної частки наданих послуг суб'єктами господарювання України у майновому обороті, витісняючи торгівлю товарами. Так, за 2014 рік обсяг послуг, реалізованих підприємствами сфери послуг, склав 316,00 млрд. грн., що становить приблизно 24,6 % загального обсягу реалізованої промислової продукції за передбачений період [1].

Вказана тенденція свідчить про прогресивний розвиток вітчизняної економіки, оскільки розмаїття на ринку суб'єктів, які все частіше надають перевагу послугам, сприяє становленню конкурентоздатного середовища, в подальшому має позитивний вплив як на якість надання таких послуг, так і на їх кінцеву вартість. Вказані зміни ведуть до запровадження та укорінення постіндустріального суспільства, прикметною рисою якого є велика частка високоякісних та інноваційних послуг в валовому внутрішньому продукті. Тому, об'єктивно зумовленою вбачається потреба в здійсненні аналізу поняття «послуга» як юридичної категорії.

Дослідження послуги як юридичної конструкції свідчить, — у юридичній доктрині не склалося єдиного підходу до розуміння її сутності. Цей факт зумовлений тим, що термін «послуга» використовується у різних значеннях, а тому має різне змістовне навантаження.

Не має єдності щодо вказаної категорії й у чинному законодавстві України, зокрема в актах господарського законодавства. Так, необхідно

зазначити, що статтею 7 Господарського кодексу України (надалі іменується — «ГК України») встановлено перелік актів господарського законодавства України. Так, законодавець до них відносить Конституцію України, ГК України, закони України, нормативно-правові акти Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також інші нормативних актів. А враховуючи положення ч. 2 ст. 9 Цивільного кодексу України (надалі іменується — «ЦК України») та ч. 2 ст. 4 ГК України, до вказаного переліку можна віднести ЦК України.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 3 ГК України послуги віднесені до різновиду господарської діяльності. У той же час ч. 6 ст. 139 ГК України послуги нарівні з виконаними роботами, виробленою продукцією (товарними запасами) визнає товаром.

В свою чергу, статтею 177 ЦК України встановлено рівність категорій «товар» та «послуги» шляхом їх виділення у якості окремих об'єктів цивільних прав. Також, нормами ЦК України передбачаються лише окремі ознаки послуги, такі як невіддільність процесу надання послуги від послугонадавача, а корисного ефекту — від послугоотримувача; споживність послуги в процесі її вчинення.

Термін «послуга» також передбачений п. 14.1.185 ст. 185 Податкового кодексу України, під якою розуміється будь-яка операція, яка відповідає наступним критеріям: 1) не є постачанням товарів; 2) споживається в процесі вчинення; 3) може передбачати передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності.

Аналізуючи норми чинного господарського законодавства України можна констатувати, що закони України можливо поділити на дві групи: одні визначають послуги як діяльність, а інші — як результат діяльності.

Так, до першої групи можна віднести наступні закони України, зокрема:

- Закон України «Про захист прав споживачів» (під послугою розуміється діяльність з надання (передачі) певного матеріального чи нематеріального блага);
- Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» (фінансова послуга — це операції з фінансовими активами);
- Закон України «Про туризм» (готельна послуга — дії (операції) підприємства з розміщення споживача шляхом надання номера (місця) для тимчасового проживання в готелі).

До другої групи, в свою чергу, можна віднести, наприклад, Закон України «Про житлово-комунальні послуги», який розуміє під послугою результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях,

будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

У Законі України «Про соціальні послуги» надається визначення соціальних послуг як комплексу заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем.

Окремо необхідно виділити закони України, які чітко не вказують на сутність категорії «послуга», однак встановлюють її приналежність до товару. До таких можна віднести, зокрема Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Закон України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи вищевикладене, можна констатувати, що на сьогоднішній день, на законодавчому рівні відсутні чіткі межі щодо визначення поняття та ознак послуги як юридичної категорії. У такому випадку зростає необхідність у проведеннях комплексних науково-правових досліджень вказаної категорії з пропозиціями щодо приведення у відповідність чинного законодавства України з метою впровадження єдності використання юридичної категорії «послуга».

Список використаних джерел

1. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2014 рік [Електронний доступ] / Офіційний сайт Державної служби статистики України // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

ЗІГРДАН О. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший лаборант кафедри національної економіки,
фахівець науково-дослідної частини

ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНИХ СУБ'ЄКТІВ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку світового господарства економічний стан держави визначається такими вагомими умовами, як внутрішні ресурси країни і ступінь її інтеграції в сферу світового господарства. Однією з найважливіших умов інтеграції України до світового господарства є формування тенденцій стійкого розвитку експортного потенціалу, що в сучасних умовах залежить від можливостей вітчизняних підприємств виробляти і реалізовувати товари, які відповідають вимогам світового ринку за рівнем якості і сервісу та відповідною ціною.